

Advies

over het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profit sector, het besluit van de Vlaamse Regering van ... houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en van het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten.

Brussel, 19 november 2018

Adviesvraag: Voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profit sector, het besluit van de Vlaamse Regering van ... houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en van het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten.

Adviesvrager: Jo Vandeurzen - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Ontvangst adviesvraag: 29 oktober 2018

Adviestermijn: 30 dagen

Goedkeuring raad: 19 november 2018, bij consensus

Contactpersoon: Annick De Donder - addonder@serv.be

Inhoud

Adviesvraag en -procedure	4
Advies	4
1 Algemene appreciatie.....	4
2 Overdracht middelen voor maatregelen ‘jobcreatie’ is een goede zaak.....	4
3 Heroriëntering middelen ‘derde luik’	5
4 Waarborgregeling moet een verhaal zijn van afbouw én opbouw.....	5
5 Transparantie over de tewerkstelling	7
6 Correcte berekening bijkomende dotatie voor Fondsen sociale maribel.....	8
7 Tot slot enkele tekstuele correcties	8
Bijlage.....	9

Adviesvraag en -procedure

Op 26 oktober 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profit sector, het besluit van de Vlaamse Regering van ... houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en van het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten. Dit voorontwerpbesluit regelt de hervorming van de financieringsmaatregel 'derde luik'.

De Strategische adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG) kreeg op 29 oktober 2018 de vraag om over het voorontwerpbesluit advies te verlenen. De raad vergaderde over deze adviesvraag op 13 november 2018 en keurde het advies bij consensus goed op 19 november 2018.

Advies

1 Algemene appreciatie

Via het derde luik wordt in de woonzorgcentra financiering voorzien voor de meerkost van de sociale akkoorden die betrekking hebben op het bovennorm zorgpersoneel en het ondersteunend personeel. Voor de sector van de residentiële ouderenzorg is dit een zeer belangrijke maatregel, die ongeveer 10% van de financiering bepaalt. Gezien het belang van deze financieringsbron dringt de raad er bij de Vlaamse Regering op aan om de financiering voor de huidige tewerkstelling in de sector te waarborgen en daarbij de rechtszekerheid en continuïteit voor de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra te respecteren.

Momenteel worden de voorzieningen echter nog met heel wat onzekerheden geconfronteerd omdat het voorontwerpbesluit tal van onduidelijkheden bevat die leiden tot interpretatieverschillen. Dit is problematisch, zeker gezien het regelgevend kader in werking zal treden vanaf 1 januari 2019. Ter illustratie van deze onduidelijkheden voegt de raad in bijlage een lijst van vragen toe. We wensen dat de Vlaamse Regering hierover snel duidelijkheid verschaft zodat de werkelijke impact van de voorgestelde maatregelen correct ingeschat kan worden.

2 Overdracht middelen voor maatregelen 'jobcreatie' is een goede zaak

De raad steunt de keuze van de Vlaamse Regering om de middelen die worden ingezet voor de maatregelen 'jobcreatie' over te maken aan het fonds sociale maribel (artikel 1). De raad verwacht dat deze middelen blijvend voor deze specifieke maatregelen ingezet worden. Het is positief dat de bestaande tewerkstelling die binnen de voorzieningen gerealiseerd is via de sociale maribel veiliggesteld blijft. Het is ook goed dat de middelen voor deze maatregelen in de toekomst via één financieringskanaal toegekend worden.

Daarbij stellen we ons wel de vraag of de lineaire correctie van 5,58% (van toepassing op de eindafrekening derde luik) al dan niet van toepassing is op de bedragen die zullen worden doorgestort aan het fonds sociale maribel. Daarenboven is het belangrijk dat de bedragen die jaarlijks worden overgemaakt aan het fonds sociale maribel van de publieke en private sector ook de index volgen.

3 Heroriëntering middelen ‘derde luik’

Een andere keuze uit het voorontwerpbesluit die door de raad positief ontvangen wordt, is het heroriënteren van de middelen ‘derde luik’ via een versterking van de bestaande gefinancierde personeelsnormen. Een integratie in de financieringsmechanismes van het instellingsforfait is eenduidig en maakt dat we kunnen afstappen van het federale macro-plafond.

De versterking van het instellingsforfait zal concreet gebeuren door er een nieuw ‘deel K’ voor de financiering van ondersteunend personeel aan toe te voegen. Het voorontwerpbesluit (artikel 10) bepaalt dat het nieuwe deel K overeenstemt met een bedrag van 4 euro per verblijfsdag en per bewoner. Hoewel de raad het een goede werkwijze vindt om de huidige instellingsfinanciering te versterken, is het bedrag dat daarvoor in deel K voorzien wordt veel te laag ingeschat om een goede dienstverlening waar te maken.

Voor de raad is het dan ook absoluut **cruciaal dat het bedrag voor het deel K geleidelijk stijgt naar een realistisch bedrag dat de werkelijke arbeidsnood zal dekken**. Het deel K moet voor alle voorzieningen minimaal 4 euro bedragen maar moet opgetrokken kunnen worden tot een bedrag van 8 euro, wanneer dit gekoppeld is aan de reële tewerkstelling die voorzieningen realiseren en ook aantonen.

4 Waarborgregeling moet een verhaal zijn van afbouw én opbouw

Verder voorziet het voorontwerpbesluit een waarborgregeling waardoor de huidige tegemoetkomingen binnen het derde luik worden gegarandeerd (artikel 11). Er komt een aanvullende financiering voor het bovennorm zorgpersoneel en een aanvullende financiering voor het ondersteunend personeel, dewelke na 10 jaar wordt stopgezet. De raad leest dat *‘bij een stijging van het aantal VTE dat recht heeft op financiering via het derde luik, de waarborg behouden blijft. Indien er een daling is van het aantal VTE wordt de waarborg afgebouwd. De waarborg kan nooit toenemen’*.

De raad formuleert hierbij belangrijke opmerkingen:

1. De raad stelt vast dat in het toegevoegde artikel 672/2, 2°, b) de berekening van het bedrag ‘TA’ rekening houdt met de tewerkstelling van bovennorm zorgpersoneel in de dagverzorgingscentra. Dit bedrag wordt afgetrokken van de aanvullende financiering, hoewel de dagverzorgingscentra géén financiering krijgen voor hun bovennorm zorgpersoneel. Deze **af trek op basis van het bovennorm zorgpersoneel tewerkgesteld in dagverzorgingscentra is dan ook onaanvaardbaar**. Indien omwille van rekenkundige redenen deze af trek behouden blijft, moet een alternatief voorzien worden. Het instellingsforfait dagverzorging moet dan verhoogd worden met een

financiering voor het bovennorm zorgpersoneel gelijk aan 2 euro per verblijfsdag vanaf 1/1/2019.

2. We vragen amnestie voor die voorzieningen die gedurende één referentieperiode minder personeel in dienst hadden dan in de referentieperiode 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017. Het kan zijn dat een voorziening ongewild te maken krijgt met enkele langdurige afwezigen gedurende een bepaalde referentieperiode en de vervangingscontracten niet meteen ingevuld krijgt. Nu wordt een voorziening daar meteen heel erg op afgestraft. Want zodra zij één referentieperiode minder bovennorm zorg- of ondersteunend personeel in dienst heeft ten aanzien van de referentieperiode 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017, wordt het bedrag van de aanvullende financiering meteen verminderd en kan het nooit meer stijgen. Een lagere aanvullende financiering voor de ene referentieperiode waarin er effectief minder tewerkstelling was, is aanvaardbaar. Maar een blijvende vermindering van de waarborg is voor de voorzieningen een zeer zware bepaling, gezien de moeilijke arbeidsmarkt waarin zij werkzaam zijn.

Daarom vragen we met aandrang om de definitie van 'ref VTE' aan te passen in de nieuwe artikelen 672/3 (4°, a) en 672/6 (4°, a):

Waar er nu staat 'ref VTE = het laagste aantal VTE zorgpersoneel boven norm in de afgelopen referentieperiodes sinds de referentieperiode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017', dringt de raad aan op een aanpassing naar 'ref VTE = het op één na laagste aantal VTE zorgpersoneel boven norm in de afgelopen referentieperiodes sinds de referentieperiode van 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017'.

Verder wijzen we er op dat de referentieperiode 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017 al langer dan een jaar achter ons ligt. De raad begrijpt dat deze referentieperiode omwille van budgettaire redenen als ijkpunt zal dienen ter berekening van de waarborg de komende jaren. Dit mag evenwel geen blijvende negatieve effecten hebben voor voorzieningen die in de referentieperiode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018 en bij uitbreiding 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2019 door omstandigheden minder bovennorm zorg- en ondersteunend personeel in dienst hadden. In die perioden was er immers nog geen weet van de hervorming van het derde luik en de afbouw van de waarborg. Het structureel inperken van de waarborg kan volgens de raad bijgevolg ten vroegste vanaf 1 januari 2021 op basis van de referentieperiode 1 juli 2019 – 30 juni 2020. Dit is de eerste volledige referentieperiode waarin de nieuwe regelgeving van toepassing is. We wijzen er op dat wetgeving geen negatieve retroactieve gevolgen mag hebben.

3. De raad stelt vast dat de clausule die zal worden toegepast bij capaciteitsuitbreiding interpretatieruimte laat in het voorontwerpbesluit, meer bepaald met de formulering 'lineair herrekend'. Deze formulering komt voor in zowel artikel 672/2 (bovennorm zorgpersoneel) als 672/4 (ondersteunend personeel). De raad pleit voor **een rechtvaardige uitvoering die rekening houdt met de reële tewerkstellingsnood op het niveau van de voorziening na de uitbreiding van de capaciteit.**
4. De aanvullende financiering voor het ondersteunend personeel zal na uiterlijk tien jaar stoppen. Dit uitdoofscenario onderstreept nog eens het belang van een opbouw van het bedrag van het nieuwe deel K. **Indien de waarborg voor het ondersteunend personeel afgebouwd en stopgezet wordt, is het essentieel om de financiering elders te versterken** zodat de reële tewerkstelling niet aangetast wordt.
5. In de waarborgregeling voor het ondersteunend personeel stellen we voor de openbare sector een scheeffrekking vast tussen de berekening van het referentie VTE en het start VTE. In de berekening van het start VTE voor het ondersteunend personeel is namelijk een forfaitair aantal sociale maribellers inbegrepen (nl. een theoretische berekening op

basis van de sociale maribellers in de zorg), terwijl de sociale maribellers voor de berekening van het ref VTE niet meegenomen worden.

De raad pleit ervoor om deze scheefftrekking weg te werken door **voor de berekening van de waarborg in de openbare zorgvoorzieningen de sociale maribellers in het ondersteunend personeel wel mee te nemen in de berekening van het referentie VTE** (aanpassing van artikel 3). Dit vormt geen bedreiging voor het gelijke speelveld met de private sector aangezien daar het start VTE sowieso al gebaseerd is op de reële tewerkstelling in plaats van op de theoretische constructie met sociale maribellers in de zorg.

6. Een zorgvoorziening maakt aanspraak op aanvullende financiering voor zorgpersoneel boven norm, als ze voldoet aan verschillende voorwaarden (beschreven in artikel 11 door toevoeging van artikel 672/2, 2°). Eén van de voorwaarden is 'MBAF > 0, waarbij MBAF = het maximale bedrag van de aanvullende financiering, berekend als volgt: $FTZGI - TA - C$ '. Hoe zal die C worden verrekend per voorziening?

De raad geeft aan dat het **bedrag C moet worden verhaald op de financiële tegemoetkoming zorg (= FTZGI) van al de voorzieningen**. En dus niet op de waarborg zorg (= BAF).

7. In artikel 11, toegevoegd artikel 672/5, lezen we dat de financiële tegemoetkoming voor ondersteunend personeel voor de openbare instellingen lineair wordt verminderd voor een totaalbedrag van 3.700.192 euro. Wat betekent 'lineair' hier? De raad geeft aan dat dit **bedrag moet worden verhaald op de financiële tegemoetkoming ondersteunend personeel (= FTO) van al de openbare voorzieningen**. En niet via de waarborg ondersteunend personeel (= BAF). De afdracht per openbare voorziening via de lineaire correctie op het FTO, moet gecompenseerd worden door het fonds sociale maribel van de openbare sector op gelijke wijze.
8. Voor de raad is het absoluut noodzakelijk dat de aanvullende financiering het **verloop van de index** mee volgt. Dit geldt tevens voor het deel K en de bedragen die aan de fondsen sociale maribel worden overgemaakt.

5 Transparantie over de tewerkstelling

Aangezien het 'derde luik' een financiering per VTE gaf en de waarborg daarvan een afgeleide is en gerelateerd wordt aan het behoud van tewerkstelling, moeten voorzieningen de relevante gegevens betreffende hun tewerkgesteld personeel en de gepresteerde uren aanleveren via een elektronische vragenlijst. Hiervoor blijft de RIZIV-webapplicatie de basis, maar werd het intussen een Vlaamse toepassing (de RaaS-applicatie). De raad vindt het belangrijk dat alle voorzieningen de nodige gegevens betreffende al hun tewerkgesteld personeel transparant kunnen meegeven. Hieraan moet verder gewerkt worden.

De openbare zorgvoorzieningen zetten een inhaalbeweging in om ook gegevens van hun ondersteunend personeel in te brengen in de RaaS-applicatie.

Met betrekking tot de gegevensdeling wenst de raad de volgende bepaling te schrappen (artikel 11, toevoeging art. 672/4): *"Als het Fonds Sociale Maribel van de overheidssector met toepassing van artikel 672/5, §2, op 28 februari 2019 de lijst, vermeld in het voormelde artikel, nog niet heeft*

aangeleverd, betaalt het agentschap de aanvullende financiering voor de openbare voorzieningen voor het jaar 2019 volledig in juli 2020.”

6 Correcte berekening bijkomende dotatie voor Fondsen sociale maribel

Het voorontwerpbesluit (artikel 15) regelt nog de storting van een bijkomende dotatie aan de Fondsen sociale maribel, dit in uitvoering van enkele federale sociale akkoorden. De raad benadrukt dat de budgetten die daarvoor in het voorontwerpbesluit genoemd zijn, juist berekend en volledig moeten zijn. We vragen alvast meer duiding bij de berekening ervan. Bovendien is het niet duidelijk of de genoemde budgetten inclusief of exclusief de dotatie voor de aangroei van sociale maribellers in 2018 zijn.

7 Tot slot enkele tekstuele correcties

In artikel 4 stelt de raad vast dat de referentie die gemaakt wordt naar het ministerieel besluit van 6 november 2003 een foute verwijzing naar CC-profielen in RVT bevat: namelijk “artikel 2, §2, e)” dient “artikel 2, §2, d)” te zijn. We vragen de verwijzing ook te corrigeren in punt 2° van het artikel.

Daarbij stelt zich ook de vraag of het federale MB van 6 november 2003 ook na 1 januari 2019 nog steeds van kracht zal zijn.

In artikel 11, toevoeging van artikel 672/6, §1, geldt de volgende bepaling niet voor de openbare sector: *‘De werknemers die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden door een Fonds Sociale Maribel worden niet meegeteld om het aantal tewerkgestelde voltijds equivalenten administratief en logistiek personeel te bepalen’* (zie ook opmerking bij artikel 3, te lezen onder de titel van de waarborgregeling – opm. 5).

Bijlage

Vragen ter verduidelijking bij het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 houdende maatregelen met het oog op de bevordering van de tewerkstelling in de non-profit sector, het besluit van de Vlaamse Regering van ... houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en van het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten.

Artikel 4

Bij afwezigheid van de elektronische vragenlijst die voorzieningen moeten invullen met de gegevens van hun personeel en de gepresteerde uren, vermindert het agentschap ambtshalve het aantal uren van de werknemers in zorg in alfabetische volgorde op de familienaam van die werknemers in zorg. Hoe ligt dit in lijn met het sanctiebeleid dat Vlaanderen wenst te gaan voeren?

Artikel 11

Dit artikel regelt de waarborg voor het bovennorm zorgpersoneel en voor het ondersteunend personeel. Daarvoor worden de artikelen 672/1 tot en met 672/11 ingevoegd. De raad heeft daarbij volgende vragen:

- Het is onduidelijk hoe het bedrag van de aanvullende financiering zal evolueren voor een voorziening die geconfronteerd wordt met enerzijds een capaciteitsuitbreiding en anderzijds een RVT- reconversie.
- **artikel 672/1 en artikel 672/4:** Op welke bepaling wordt afgeweken met de zinsnede '*In afwijking van het tweede lid bepaalt de minister voor de zorgvoorziening die bewijst dat ze haar activiteit voortzet ondanks een overname, een verzelfstandiging, een fusie of een splitsing met een eventuele wijziging van het erkenningsnummer tot gevolg, het bedrag van de aanvullende financiering*'?
- **artikel 672/2, 2°:** Een zorgvoorziening maakt aanspraak op aanvullende financiering voor zorgpersoneel boven norm, als ze voldoet aan verschillende voorwaarden.
 - Lezen we de berekening van de financiële tegemoetkoming (in 2°, a)) correct, namelijk dat sociale maribellers en vervangers verpleegkundige opleiding niet meegerekend worden? Indien dit een correcte lezing is, zou het beter zijn om dit zo duidelijk in de tekst van het besluit te vermelden. Vervolgens stelt zich de vraag hoe dit praktisch zal verlopen: welke VTE zullen uit de berekening gehaald worden? Moeten de sociale maribellers blijvend ingegeven worden in de RaaS-applicatie?
 - Het is onduidelijk wat de toevoeging betekent 'zoals van toepassing op 31 december 2018' in artikel 672/2, 2°, a), 1).
- **artikel 672/10:** In dit artikel wordt de tijd bepaald voor de openbare voorzieningen om voor de eerste keer ook al hun ondersteunend personeel in de webtoepassing te registreren. Betekent de bepaling in het artikel dat er op 14 februari 2019 wordt afgesloten voor de berekening van het referentie VTE ondersteunend personeel? Met tot 14 februari 2020 de tijd om de aangifte ondersteunend personeel verder te vervolledigen? Graag verduidelijking rond de term 'definitieve registratie'.

- **artikel 672/11:** Voor voorzieningen die voor de referentieperiode van 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018 gefactureerde dagen hebben aangegeven in de elektronische vragenlijst betaalt het agentschap in april 2019 een voorschot. Wanneer zullen de voorzieningen dan het restbedrag ontvangen? Daarnaast is niet duidelijk wat er gebeurt met de voorzieningen die geen referentiecijfers hebben in de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018.